

Szerkesztőségi Iroda:

Nagybecskerek.

Zápolya-utca 1-ső szám.

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Küldőhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája Nagybecskerek, Zápolya-utca 1. hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: Dr. BRÄJER LAIOS.

Előfizetési árak:

Egész évre ———— 12 kor.
Félévre ———— 6 .
Negyedévre ———— 3 .
Egy hónapra ———— 2 .
— egyes szám ára 3 fill.

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el. Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével mindennap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1908.

XXXVII. évfolyam 249. szám.

Péntek, okt. 30.

A belügyminiszter a vármegyei tisztviselőkről és a jegyzőkről.

— okt. 30.

A képviselőház pénzügyi bizottsága tegnap a belügyminiszterium költségvetését tárgyalta, amely alkalommal Andrássy Gyula gróf belügyminiszter figyelemreméltó nyilatkozatokat tett a vármegyei tisztviselők összeférhetlenségének és a jegyzők magánmunkáinak sokat hánytorgatólagáról.

A vita során ugyanis többen kifogásolták, hogy a vármegyei tisztviselők állást foglaljanak el szövetkezeteknél, bankoknál vagy más vállalatoknál.

A belügyminiszter erre kijelentette, hogy a szövetkezetek és sok más vállalat érdeke is kívánatos, hogy azokat sok esetben, hogy a közigazgatási tisztviselők azok vezetésében részt vegyenek. Sok esetben a törvényhatóság maga is érdekelve van a pénzintézetnél és ott ebből a szempontból is indokolt, hogy törvényhatósági tisztviselő is vehessen részt a pénzintézet vezetésében. Az ország számos vidékén kevés is az ilyen megbízható elem, akikre megnyugvással lehet ilyen intézetek vezetését bízni. De a közigazgatás is megérezné, ha a tisztviselőket feltétlenül kizárnák a megengedhető közigazgatási állásokból, mert ezidőszent a közigazgatási tisztviselőket nem tudjuk olyan kielégítően fizetni, hogy jogunk lenne őket tisztességes keresettől elzárni. Csak azt a főcél nem szabad szem elől téveszteni, hogy ahol az ilyen alkalmazás visszaélésekre vezethetne, ott a tisztviselő attól legyen eltiltható. Ennek eldöntése a törvényhatóság feladata. Ha egyik-másik törvényhatóság felfogása nagyon laza volna, a miniszteriumnak módja van arra, hogy a kellő egyöntetűséget biztosítsa.

Nyilatkozott azután a belügyminiszter

arról a felfogásról is, hogy a jegyzőket el kellene tiltani a magánmunkálatoktól.

Ebben is az a belügyminiszternek az álláspontja, hogy először is a közönségnek s e mellett a közigazgatásnak is érdeke az, hogy a mai helyzeten ne változtassunk, mert a mai fizetés mellett a magánmunkálatok eltiltása esetén nem kaphatnánk kellő számú jó jegyzőt. Ha a jegyzőket a magánmunkálatoktól el akarnánk tiltani, lényegesen fel kellene emelnünk a fizetésüket s a közönség érezné csak annak a hátrányát, hogy minden kis ügyével az ügyvédhez, vagy a közigazgatóhoz kellene futnia, aki némely vidéken bizony nagyon távol van az ő lakóhelyétől. Nem is volna lehetséges mindenütt, ahol most a közigazgató, vagy a községi jegyző végzi ezt a munkát, közigazgatót létesíteni, mert hiszen vannak oly elhagyott vidékek, ahol a közigazgató nem is tudna megélni.

Persze az ideális helyzet kétségtelenül az volna, ha a közigazgatási tisztviselőknek és a jegyzőknek nem kellene más dologgal foglalkozni, de mivel ez a mai viszonyok között — a belügyminiszter véleménye szerint is — lehetetlen, a dolgot főlegesen hánytorgatni. A községi jegyző elég állami munkát végez ingyen, ne akarja tehát senki őket még jobban megrövidíteni. A belügyminiszter leckeje itt igen helyén való volt.

Tanitógyűlés Nagybecskereken.

Nagybecskerek, okt. 30.

A D. M. T. E. nagybecskereki fiókköre, mint már említettük, tegnap tartotta Nagybecskereken őszi rendes ülését. A kir. tanfelügyelőség képviseletében jelenvoltak: Szabó Bertalan, Cserej Gyula s. tanfelügyelők és Rajcsányi Gyula dr. tanfelügyelői tollnok. A helybeli tanítókon és vendégeken kívül pedig a vidékről is nagy számban gyűltek össze eszmecserére a

„nemzet napszámósai”. S bizony úgy vannak az ilyen pár órás üléssel, mint a jó ismerősök, akik vonatkereszteszénél találkoznak: a pár pillanat alatt mindenről beszélnek lázasan, gyorsan... mert rövid az idő, sok a megbeszélni való. A tartalmas és minden tekintetben gazdag ülése lefolyásáról tudósítunk a következőkben számon be:

A közgyűlést a választmány előkészítő ülése előzte meg. A gyűlés megnyitása előtt hallgatták meg az egybegyűlt tagok és érdeklődők Janikovics Miklós helybeli állami tanító „Eljárásom az irás és olvasás tanításánál” című előadását, melyet megelőzőleg beszámolt azzal az eredménnyel, melyet módszerével elért. Módszere, mint maga mondja, semmi egyéb, mint a phonomimika és hangzóató mód összeházasítása. Megtartja egyikből is, másikkól is azt, ami legjobb, célravezetőbb s hogy ezt ügyes kézzel tette, a bemutatott eredmény igazolta. Előadása után élénk vita indult meg, melyben részt vettek Massong Vencel katalinfalvai állami tanító, Hartig Albert, Büchler Hugó, Baaden Károly, Bányai Jakab, Kiss Maria, Lovrics Antal, Beck Pál, Kuss Berta helybeli állami tanítók, illetve tanítónők, Eisler Mihály lázárföldi nyug. igazgató, Cserej Gyula segédtanfelügyelő és Rózsa Ferenc egyleti elnök. Valamennyien elismeréssel adóznak előadónak a megdönthetetlen eredményért, de aggodalmuknak adnak kifejezést, hogy e rohamos haladás később megbosszulja magát, mert a túlterhelés a gyermekre könnyen károsan hathat.

A gyakorlati előadás után nyitotta meg Rózsa Ferenc elnök a gyűlést, üdvözölve a vendégeket és tagokat, bejelentvén, hogy a választmány javaslatára tárgyalás első pontjaul a tanítók lakbérügye tűzetett ki, melyet a gyűlés egyhangulag tárgyalni is kíván.

Bányai Jakab helybeli áll. isk. igazgató röviden ismerteti azt a mozgalmat, melyet városunk két tantestületének együttes értekezlete indít meg, majd felolvassa az általa megszerkesztett s az országgyűlés elé terjesztendő memorandumot, melynek főpontja, hogy a tanítók, mint állami tisztviselők, a lakbérrendezésnél a többi állami tisztviselőkkel egyenlő elbánásban részesüljenek. Fáj nekünk, — mondja a többek közt — hogy valahányszor a tanítókról van szó, nem tudnak fedezetet találni. Majd így nyilatkozik: „Ha a kényszerhatása alatt nem állnánk, nem zörgetnének a törvényhozás kapuján, mert

A „TORONTÁL” tárcája.

A két százszorszép.

Lambert és Landry nagyon szegény emberek gyermekei voltak s mert nem érezték boldognak otthon magukat, elhatározták, hogy nyakukba veszik a világot, elmennek szerencsét próbálni.

Pompás tavaszi reggel volt, mikor utra keltek. Landry tizenöt, Lambert tizenhat éves volt, tehát mindketten nagyon fiatalok az ilyen kóbor életre s bokros reményeik közepette is némi nyugtalanság fogta el őket. Mindazáltal sajtóságon neki bátorította őket egy kaland, mely mindjárt utjuk kezdetén előadta magát.

Amint egy kis erdő alatt mendégéltek, egy nő jött velök szembe; tele aggatta magát virágai; piros gömbü löherék és vadborsók nevettek a hajában, délinyitók, lednekek folyták körül a ruháját, le egészen apró cipőjéig; ajkai hasonlók voltak a csipkerózsához, szemei a nefelejtshez.

Minden mozdulatánál pillangók szálltak fel róla, mint megannyi szerte freceszenő harmateppek.

És nem volt meglepő mindez, miután a szép nő nem volt más, mint Primavéra tündér,

ki már áprilisban dalolva szokta bejárni a zöl-pülő erdőt s a virágba boruló réteket.

— Nos, mondta a két testvérnek, miután hosszú utra indultok, mindkettőtököt megajándékozlak. Landry, nesze neked ez a százszorszép és neked Lambert, ez a másik. Elég, ha kitépitek és zélnék bocsátjátok a virágnak egy kis szirmát, hogy azonnal soha nem érzett öröm töltőn el benneteket, ugyanaz, amely után épen esengtek. Menjetek, folytassátok az utatokat és igyekezzetek jó hasznát venni a Primavéra ajándékának.

Szépen megköszönték az előzékeny tündér kegyét s aztán vígan folytatták utjukat. Amint azonban egy utelágazáshoz értek, villongás támadt közöttük. Lambert jobbra akart menni, Landry pedig balra; s hogy a vitának véget vessenek, abban egyeztek meg, hogy egyik és másik tetszése szerint cselekszik s megelőelve egymást, elváltak.

Talán mindkét testvér szerette, hogy egyedül marad és szabadabban használhatja az ajándékot, melyet a virágba öltözött nőtől kapott.

A legközelebbi községbe érve, Landry egy lánykát pillantott meg az ablakban könyököve s majd fölkiáltott örömeiben, annyira szépnek találta őt. Nem, soha életében nem látott ilyen bájos

teremtést: még csak nem is álmodta, hogy akadhat ilyen a világon.

Majdnem gyermek még, olyan könnyed szöke hajjal, hogy alig lehetett megkülönböztetni a napban fürdő levegőtől, rózsás fehér ábrázata lilium volt a homlokán, rózsza az arcán, a szemei nyitlak, mint az örökzöld kék virágai egy-egy harmatgyönggyel a közepükben; nem volt ajk, mely az övé közelében nem szeretett volna méh lenni.

Landrynak eszébe sem jutott, hogy habozzék! Kitépett és a levegőbe dobott egy szirmot a százszorszépből: a szellő még el sem kapta a parányi levelet, mikor az ablak gyermeke már az utcán termett és mosolygott az utasra.

És megindultak a szomszédos erdő felé, kart a karban, halkán beszélgetve, mondogatva, hogy szeretik egymást. Már csak az egymás hangja is olyan kéjt okozott nekik, hogy a paradicsomban hitték magukat.

És sok pillanatot ismertek, hasonlótt ehhez az első pillanathoz, sok épolyan édes napot, mint ez az első. Végtelen boldogság lett volna az életök, ha a lányka örökre el nem szenderül egy őszi este, míg a sárgult falevelek a szellőben szállva oda verődtek az ablaktáblához, mint a tovasurruló halál könnyű ujjai.

Landry sokáig sirt; a könyvek azonban

Szép sarkoszoruk kaphatók mindszentekre

Bonó Testvérek

rövid- és divatáru-kereskedésében a „Pillangóhoz”

940-5.5

Nagybecskerek.

ugyanazon indokok, melyek a tisztviselőkre nézve állanak, vonatkoznak a tanítókra is és azon rideg szavakkal, hogy a tanítók lakbérére rendezve van, a kérdést napirendről levenni nem lehet. Ma a legszegényebb tanító kunyhójában is fájdalmas érzést keltenek a 200 koronás megszegyenyítő lakberek.

Követeli végül az állami tisztviselők X. és XI. fizetési osztályoknak megfelelő lakbérsoportba való osztást. A memorandumot a kör is magáévá tette és azt a képviselő útján az országgyűlés elé juttatni határozta.

Igen érdekes előadást tartott ezután Szegfűné Gopcsa Róza helybeli áll. óvónő „Egyöntetűség az óvó és iskola között” címmel. A töle megszokott kedvességgel fűszerezett előadást mindvégig a legnagyobb érdeklődéssel hallgatták meg. Nagy szaktudással fejtegeti azt a viszonyt, mely az óvó munkáját az iskolára nézve hasznos hajtóvá teszi. Kiterjeszkedik az óvodák szakszerű felügyeletére, ami hiányzik ma, amikor az óvoda belső életére vonatkozó egyes fontos ügyeket a laikus felügyelő-bizottság elé utal a törvény.

Előadónót zajosan megtapsolták a tartalmas előadásért. Majd a hozzászólások következtek. Banyai Jakab helyesli, hogy előadónő szakszerű felügyeletet kíván, helyesli azt is, hogy az óvónők ne havonként készítsék elő foglalkozási tervüket, hanem júniusban egész évre. Indítványozza, hogy e tárgyban memorandum irassék, melyet a törvényhozás elé juttatva, az illetékes körök figyelmét felhívják e fontos körülményre.

Ezután következett a vendég Eberstein Ferenc temesvári közs. tanító értekezése „Néhány fontos modern paedagogiai feladatról”. Lelkes ügyszeretettel, mély szaktudással adta elő eszméit Eberstein. Kitérte a hallgatók figyelmét a testileg-lelkileg gyenge, elmaradt gyermekekre, akiken államnak, társadalommal egyaránt segíteni kötelessége. A tanító e téren szintén tegye meg a kötelességét. Érdeklődnek a szegény elmaradt gyermekek iránt. Elmondja továbbá a gyógy-paedagogia terén eddig tett lépéseket, összehasonlítva a németországi állapotokkal és kéri az egyület, hasson oda, hogy itt is létesüljenek kiegészítő iskolák, ahol az ismeretekben elmaradott gyermekek oktatásban részesüljenek.

A kiváló előadáshoz Szegfű Sándor szól hozzá, aki ajánlja, hogy tovább foglalkozzék a kör e nemes és magaslatos eszméivel különösen városunk tanítói igyekezzenek odahatni, hogy nálunk ilyen kiegészítő iskola, illetve egyelőre egy osztály létesíthessék. Előadónak jegyzőkönyvi elismerést és köszönetet indítványoz, mit a gyűlés egyhangulag és örömmel ad meg.

Az előadások után a pénztárnoki jelentést vették tudomásul, melyet a kör távol levő pénztárnoka helyett Szabó Bertalan áll. tanító tett meg, majd a számvizsgáló bizottság, a jogvédő bizottság jelentései és egyéb apró együleti ügyek elintézése után tovább folytatták a hasznos eszmecsereket a tanítók, a fehér asztalnál.

T-ó. J-s.

nem vakitanak el bennünket annyira, hogy át ne láthassunk rajtuk. Egy alkalommal egy szép nőt látott maga mellett elhaladni, arannyal át-tört bársony ruhában, merész szemekkel, kéjes ajkakkal. Újra egy virágszirmot dobott a levegőbe és elment a nővel.

E pillanattól kezdve Landry gondtalanul, minden órától megkövetelte, hogy örömmé váljék és minden örömtől, hogy ne tartson, csak egy óráig; szakadatlanul elragadtatva attól, ami elbűvöl, lángra lobbant, önkívületbe ejt, számlálás nélkül öröme, esőkök közt töltötte napjait, éjeleit.

A szellő alig talált időt rá, hogy meg-rezgetesse a rózsabokrok galyait s fölkapkodja a nők fátylait, miután szüntelen azzal volt elfoglalva, hogy szerte röpitse a százsorszép szirmait.

A Lambert magaviselete homlokegyenest ellenkezett ezzel. Ő takarékos fiatal ember volt, képtelen rá, hogy eltékozzolja a kincsét.

Amint egyedül maradt az uton, felfogadta magában, hogy fukaron bánik a tündér ajándékával, mert bármily tömörked is a virágkorona szirma, mégis jön nap, mikor egy sem lesz belőle, hogy ha derűre-borura tépegeti.

A józan okosság azt tanácsolta, hogy tartogassa a jövőre; így cselekedve, bizonyosan meg fog felelni a Primavéra szándékainak.

Az első városban, melyen áthaladt, vett egy jó erős kis dobozt, mely kulcsal záródott; ebbe csukta a virágot, azzal a feltett szándékkal, hogy meg sem nézi soha; ki akarta kerülni a kísértéseket.

El nem követte soha azt a hibát, a világegész sem, hogy az ablakokban ülő leányokra emelje a szemét, vagy hogy utánok menjen az elhaladó szép nőknek, akiknek ragyog a szemök és kéjes az ajkuk.

HIREK.

Tájékoztató.

A fürdő (telefon 118. sz.) minden nap reggeli 6 óráig kezdve az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden hétfő, szerda és pénteken déltől 3/45 óráig délután. Ugyanazon napokon este 5-től 7 óráig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délelőtt gőzfürdő. A kádfürdő reggeltől este 7-ig nyitva marad.

A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület ingyenes olvasóhelyisége és könyvtára nyitva van mindennap d. u. 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünneppnapokon d. u. 2 órától este 10-ig.

Oktober 31. Városi képviselőválasztások.
November 9. Közig. bizottság ülése.

A szegény iskolásgyermekekért.

A nagybecskereki „Iskolagyermekbarát” egyület, mely évtizedek óta oly áldásos tevékenységet fejt ki a szegénysorsú iskolásgyermekek segélyezése körül, a következő felhívással fordul a jószívű emberbarátokhoz:

Önzetlen támogatásuknak köszönhetjük azt, hogy immár másfélévtized óta vagyunk azon lélekemelő, szívünket örömmel és a jövőre nézve reménnyel eltöltő helyzetben, hogy elemi iskoláinkat látogató gyermekeinket teli ruhával, iskolakönyvekkel, író- és tanuláshoz szükséges egyéb szerekkel, a távolabb lakókat a zord tél idején délelőtt meleg étellel láthatjuk el. Csöndben és feltűnés nélkül végezzük ezen munkánkat, ápolva az emberiség gyöngye cseméit, az emberrivágokat, kik majd gyümölcsöse érve, folytatni lesznek hivatva azon munkát, melyet Isten szent akaratából az emberiség és a hazájávéra végeznünk illik és kell.

Amikor ismét az Ön jószágos szíve és nemes lelke felé fordulunk azon benső kérelmünkkel, hogy minket ösmeretes tevékenységünkkel, tetszésük és tehetségük szerint, pénzzel, ruhakészlettel, élelmi cikkeivel támogatni kegyeskedjenek — egyszersmind azokat, kik szerény együletünknek még nem tagjai, arra kérjük, hogy ebbe lépjenek be.

Különös súlyt fektetünk arra, hogy számszerint, de meg a tagoknak munkássága szerint is, együletünk erősödjék odáig, hogy az együletnek saját erejéből kifejezhető tevékenysége ne álljon oly csekély, majdnem eltűnő arányban, mint eddig, mert ez egyúttal emelné öntudatban, bátorságban és buzgólkodó tevékenységben is az együletnek mindenkor vezetőit. Az együleti céljainkat támogató adakozók iránt minket eltöltő hála épen úgy meg fog bennünk mindenkor maradni, mint amilyen kétségtelen az is, hogy a közhatóságok, testületek és egyesek nemes adakozásának kikérésére ezután is utalva leszünk, annál inkább, mert népiskoláink fejlesztése által az azokba járó és nagyrészt támogatásra szoruló tanulók száma is folyton növekszik.

Azon benső kérelemmel végezzük jelen szerény felhívásunkat, hogy nemes jóindulatukat tartsák meg részünkre, hiszen Isten előtt kedvesebb, magunknak is jólesőbb dolgot nem cselekedhetünk, mintha az emberiség virágait ápolgatjuk, fejlődésüket elősegítjük, velük meg-

értetjük, hogy a szeretet védőszárnyai lebegnek felettük.

Nagybecskerek, 1908. évi október hóban.
Az „Iskolagyermekbarát”-egylet nevében:
Baadon Károly, alelnök. **Menoxer Lipót**, elnök.
Büchler Hugó, titkár. **Wéging István**, pénztáros.

— **Zsiros Lajos a királynál.** Zsiros Lajos kuriai bíró, a nagybecskereki kir. törvényszék elnöke a tegnapi általános kihallgatás alkalmával audiencián volt a királynál.

— **A jövő évi sorozás.** A honvédelmi miniszter rendeletet intézett Torontálvármegye törvényhatóságához a jövő évi unjonozás előkészítése dolgában. A miniszter elrendeli az unjonozástromok egybeállítását úgy, hogy mire az országgyűlés a jövő évi unjonclétszámot meg fogja szavazni, a sorozási munkálatok készen legyenek s a sorozás akadálytalanul megkezdhető legyen. A jövő évben az 1888. évi születésűek az I., az 1887. évek a II. és az 1886. évek a III. sorostálya fognak soroztatni. A rendelet alapján a város katonaiügyosztálya, a megyében pedig a járási főszolgabírók hozzájárulnak az unjonozás előkészítéséhez s a sorozási névjegyzék egybeállítását után kitűzik egyelőre a sorshuzás határidejét.

— **A városi képviselőválasztások.** Holnap lesznek a választások a lejárt képviselőtestületi mandátumokra. A választások az eddigi jelek szerint általában véve elég sima lefolyásúnak ígérkeznek. A második, harmadik, negyedik és a kilencedik kerületben minden esőndes s csak a többi kerületben van némi mozgalom, legfőképpen pedig az elsőben és ötödikben, ahol a választás eredménye bizonytalan, amennyiben erős partok állanak egymással szemben. A választások különben holnap reggel 8 órákor kezdődnek és délután 4 óráig fognak tartani. A választási helyiségek az egyes kerületekben a következő helyeken lesznek: az első kerületben a német-negyed községi házában; a második kerületben az Ellmer-féle vendéglőben; a harmadik kerületben a volt esküdtárgyalási teremben; a negyedik kerületben a vásár-téri cédulaházban; az ötödik kerületben az evangélikus iskolahelyiségben; a hatodik kerületben a Vinczeanov Mladen-féle házában, a hetedik kerületben a Temesvári-utcában levő iskolahelyiségben, a nyolcadik kerületben a Cavejanov Dusan-féle vendéglőben; a kilencedik kerületben pedig a kaszinó-épületben.

— **A nagyteremiai önkéntes tűzoltók.** A nagyteremiai önkéntes tűzoltó-testület, mely az 1905. évben alakult, mint lapunknak írják, most az első három év elteltével folyó évi október hó 25-én tartotta meg Nagyteremian, a községhezán rendes tisztújítását. Ennek eredményéhez képest megválasztott: parancsnoknak Lenhardt Károly (eddigi parancsnok), alparancsnoknak János Erő (eddigi titkár), titkárnak Frecót Zoltán takarékp. könyv. (új), szakasparancsnokoknak Reineim

Mint józan, okos, rendszerető, komoly dolgokkal foglalkozó ember kalnarrá lett s nagy vagyonra tett szert. Csak megvetést érzett amaz esztelenek iránt, kik dinom-dánomok közt töltik az életüket anélkül, hogy a holnappal törődjenek s ha alkalma akad, nem mulasztotta el, üdvös oktatásokat adni nekik.

Nagy becsületben is állott a becsületes emberek előtt; mindenki magasztalta és követendő példaként emlegette. És gazdagodott egyre, dolgozott reggeltől estig.

Az igazat megvallva azonban, még sem volt olyan boldog, mint a minő szeretteti volna lenni; akarata ellenére az örömeikön járt az esze, melyeket megvont magától.

Csak fel kellett volna nyitnia a kis dobozt, a levegőbe dobni egy szirmot, hogy szeressen és viszontszerelemben legyen része! De legott visszafajította ezeket a veszedelmes felbuzdulásait. Volt még rá ideje! Később majd lesz része örömeikben! Idős lesz talán, mire lekoppasztja a százsorszépét? Türelem, ne siessünk!

Nem kockáztatott vele semmit, ha várt.

A szellő, amint körülötte settenkedett, hasztalan susogta: „Vess ide egy szirmot, vess, hogy magammal vigyem és te mosolyogj!” Ügyet sem vetett rá. És a szellő tovább ment rezgetni a rózsabokrok galyait s pajzánkodni a fiatal nők arcán a csipkefátyolokkal.

Évek mulva történt aztán egyszer, hogy Lambert a birtokán járva, találkozott a mezőn egy elég rosszul öltözött emberrel a lucernása végében.

— Ejj, mondta, mit látok? Ugy-e, te vagy az én Landry öcsém?

— Valóban az vagyok, — felelte a másik.

— Milyen rossz állapotban kell tégedet viszontlátanom. Azt gyanitom, hogy rossz hasznát vetted a Primavéra ajándékának.

— Hajh, — sóhajtott Landry, — talán nagyon is szaporán szélnek eresztettem a szirmokat. Mind a mellett, bár kissé busit a dolog, nem számom-bánom balgaságom. Töméntelen örömben volt részem, bátyám!

— Nagyon szépen vagy vele! Ha olyan óvatos lettél volna, mint én, most nem volnál késő bánatra szorulva. Mdrít tudd meg, hogy nekem csak egy mozdulatot kell tennem, hogy élvezzem mind amaz örömeiket, amiktől te meg vagy fosztva.

— Csakugyan?

— Kétségen kívül, miután én érintetlenül hagytam a tündér ajándékát. Ah! ah! pompás élelet teremthetek magamnak, ha akarom! Ime ez az, ha takarékos az ember!

— Hogyan, valóban érintetlenül hagytad?

— Ime, lásd, mondta Lambert és felnyitotta a dobozt, melyet a zsebéből vett elő.

De halálsápadt lett, mert a virágos üde százsorszép helyett egy kis szürkés por volt a szeméi előtt, hasonló egy csöppnyi halotti hamvhoz.

— Oh! — kiáltott fel dühösen, — átkozott legyen a gonosz tündér, ki tréfát üzött velem!

Erre egy csupa virágba öltözött fiatal nő lépett ki egy utszéli bokorból.

— Én nem üttem tréfát veled, — mondta, sem az öcséddel, s ideje, hogy megmagyarázzam nektek a dolgot. A két százsorszép tulajdonképpen nem volt virág, hanem maguk a ti fiatal-ságtok; a tied Landry, melyet te szeszélyesen szélnek eresztettél és a tied, Lambert, melyet el hagytál száradni anélkül, hogy felhasználjad volna örökké zárt szíved mellett; és neked még az sincsen meg, ami megmaradt az öcsédnek: a virágzó emlék, hogy futólag mindent élveztél.

Paul Aréne.

Gusztáv és Knáb Károly (eddig), mászóparancsnokok Becker Márton (eddig) örp.) és Schlier Károly tűzoltót. A volt II. parancsnok, Junker Márton érdemei elismerésül tiszteletbeli taggá. Poppovits Sztaniszláv gyógyszerész és Theisz Gyula állatorvos pedig a testület tisztviselőivé választották.

Katonák eskütétele. A most bevonult újoncok és póttartalékosok, számszerint mintegy hatszázán, vasárnap november elején teszik le az esküt a Rezső-laktanyában. Az esküt megelőzőleg, szombaton délután a legénységnek a különféle felekezettek templomaiban ünnepes keretben magyarázzák meg az eskü jelentőségét.

Felvétel a hazai vincellérisiskolába. A földművelésügyi miniszter most a ménesi, a tarcali és a tapolcai vincelléreképző iskola pályázati felvételi feltételeit közli. A ménesi vincellérisiskolába felveszik azokat, kik irni és olvasni tudnak, egészségesek, a katonasoron lehetőleg tudnak. A felvett tanulók az egész tanévre háromszáz koronát, vagy ennek felét fizetik le. Az ingyenes helyre legkésőbb december 1-én folyamodni kell, de bizonyítvánnyal kell igazolni a szegénységet. A tarcali vincellérisiskola növendékeit egy év alatt képezik ki jó szőlőmunkásnak és előmunkásnak. Ellátásért háromszázharminchat koronát fizetnek a felvett növendékek, de ezért november 20-ig kell folyamodni a földművelési miniszterhez, a kérvényeket az iskolaigazgatóságnak kell benyújtani. A tapolcai egyéves kurzusra szintén legalább tizenhat éves életkort betöltött, irni és olvasni tudó tanulók folyamodhatnak. Az ellátás négyszáznegyven korona. Szegénysorsu tanulóknak vagy az egész, vagy a fél ellátási díjat elengedik. A felvételnél előnyben részesítik azokat, akik katonai kötelezettségüknek eleget tettek, továbbá szőlőművelők, pincekezelők, kertészek és kádárok fiait. Kérvények e hó végéig nyújtandók be az intézet igazgatóságának.

Uj temesvári gyorsvonat. Mint Temesvárról jelentik, Temesvár város közgyűlése tegnapi ülésén a közigazgatási bizottság előterjesztésére elhatározta, hogy a Temesvár—Budapest közti gyorsvonatu közlekedése végett memorandumot terjeszt fel a kereskedelemügyi miniszterhez, amelyben kéri, hogy a Szegedről reggel hat órakor induló budapesti gyorsvonat már Temesvárról indíttassék el reggel öt órakor s a Budapestről jelenleg este 10 óra 15 perckor Szeged felé induló gyorsvonat Temesvárig is fusson s Budapestről éjjeli 11 óra 12 perckor indíttassék el.

A természet óriási szolgálatokat tesz az emberiségnek, amennyiben sok betegség ellen szolgáltató a segítőszereket. Egyike a tenger által nyújtott legjobb szerekeknek a csukamájolaj, melynek hátránya azonban az, hogy nagyon visszataszító íze van. A „Scott-féle Emulsió” formájában azonban a csukamájolaj is jó ízű és könnyen emészthető, akár csak a tejfel; a csukamájolaj összes gyógyerejű tulajdonságai a „Scott-féle Emulsió”-ban nemesek hogy megvannak, hanem még sokkal hatásosabbak is. Egy házban sem szabad hiányoznia a „Scott-féle Emulsió”-nak. Kapható a gyógyszerárakban. (e)

Színház, művészet.

A bálkirálynő. A Hamupipőke meséjét dolgozta föl operettnek két angol szövegíró és két zeneszerző modern formában. Az elhanyagolt, megvetett, üldözött mostohaleány mesebeli mód helyett operette-fortélylyal bálba kerül, ahol a leánykát körülrajongják s végtére egy hercegnek felesége lesz. Ez a bálkirálynő. A darabot tegnap este mutatta be nálunk a színtársulat s ennek a táncos angol operettnek boldogságai s egyes fülbemászó énekszámai ezúttal is meglehetősen tetszettek a közönségnek. Főleg pedig tetszett Peterdi Etelka, a kis Hamupipőke, aki igen kedves és bájos angol leányka volt. Tisztelői el is halmozták virágokkal s táncait, énekszámait többször meg kellett ismételnie. Melle te legjobban tetszett Virányi Sándor a herceg szerepében és nagy derűtséget keltett Remete Géza torz maszkiájával. A többi szereplők is mind jók voltak s a színházat egészen megtöltő közönség sokat tapsolt. (S—s.)

A vidéki színészet országos felügyelője. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Tolnai gróf Festetics Andort kinevezte a vidéki színészet országos felügyelőjévé a VII. fizetési osztály 3. fokozatába.

Az utolsó előadások. A nagybecskereki őszi színi évad már vége felé közeledik s még csak mindössze négy előadás lesz. Ma a „Tavas” kerül színre, holnap a „Kutya van a kertben” című hírhedt francia malacság, amely valamennyi hasonló műfajú társát fölülmulja, vasárnap délután a „Tatárjárás”, este pedig az operettnek földolgozott „Nagymamá”-t adják utolsó előadáskeppen. Hétfőn azután a társulat elutazik Nagybecskerekre Zomborba.

Törvényszék.

§ Bünper a kamilla-tea körül. Berkovics Mayer 33 éves, magyarpadéi lakos állott tegnap a kir. törvényszék büntetőfóruma előtt a btkv. 279. §-ába ütköző csalással vádolva. Berkovics ugyanis husz métermázsas szekfüteát kínált eladásra Fischer Sándor temesvári terménykereskedőnek. Kétszázhusz korona előleget is vett fel rá, de a teát nem szállította. A károsult Fischer feljelentést tett és Berkovics tegnap család miatt bíróság elé került. Vádolt tagadott, de a bíróság behozott látta a ravasz, fondorlatot és Berkovicsot nyolc havi börtönrre ítélte.

§ Fölmertett férjgyilkos asszony. Nagyon érdekes bünperben mondotta ki tegnap a lugosi törvényszék az ítéletet. Körülbelül tizenegy évvel ezelőtt Banyest községben Kozmesku Axentie feleségül vette Fodor Lenát, a falu legszebb leányát. A családi élet a lehető legszerencsétlenebb volt. Kozmesku a legbrutálisabban bánt feleségével, aki férje durva bánásmódja miatt több ízben el is hagyta annak házat. 1908. évi október 18-án szüleivel együtt a kertben dolgozgatott az asszony. Ugyanczen időben Kozmesku a szomszéd kertben foglalatzkodott. Az asszonyban ekkor hirtelen felébredt a boszu érzete. Felkapott egy kapát és a mítsem sejtő férjét hátulról háromszor fejbe ütötte, úgy, hogy az ott a helyszínen kihalt. Az ügyben tegnap volt a végvártalás a lugosi törvényszék előtt s az esküdtek nem bűnösnek mondták ki és ezen verdikt alapján a törvényszék felmentő ítéletet hozott. Az ügyész semmisségi panaszt jelentett be.

TÁVIRATOK

A király elutazása.

Budapest, okt. 30. (A „Torontál” eredeti táv.) Ujabb megállapodások szerint a király november 2-án utazik el Budapestről Bécsbe.

A választói jog.

Budapest, okt. 30. (A „Torontál” eredeti távirata.) A választói jog ügye a reformtervezet határidejének közeledtével egyre nagyobb hullámokat ver s egyre élénkebb megbeszélés tárgyát képezi. Politikai körökben azt beszélnek s egy német lap meg is írja azt a valószínűtlen híresztelést, hogy Andrássy Gyula gróf állítólag ajánlatot tett volna a szociáldemokrata párt vezetőinek, hogyha leszerelik a szociáldemokrata párt választójogi agitációját, akkor 25—30 mandátumot biztosítana a szociáldemokratáknak. A „Népszava” viszont egy indítványt közöl, amely a legközelebb összeülő rendkívüli szociáldemokrata pártgyűlésen kerülne megvitatás alá. Ez az indítvány a következő volna:

Mondja ki a rendkívüli pártgyűlés, hogy amennyiben a kormány-tervezete plurális és nyílt választójog a proletárság minden ellentállása mellett is törvényé válának: a szociáldemokrata párt az ezen alapon tartandó képviselőválasztásokban nem vesz részt; ehhez képest a párt szervezete és haremódja azonnal, mindenben a parlamenten kívüli küzdelem föltételeinek megfelelően alakítandó át.

A néppárt tegnap délután a választói reform ügyében értekezletet tartott. A bizalmas jellegű értekezleten megjelent Andrássy Gyula gróf belügyminiszter is, aki megismertette a párt tagjaival a választói reform tervezetét. Az értekezlet-ről kiszivárgott hírek szerint ez alkalommal kifejezésre jutott, hogy a párt többsége nem rokonszenvezik a plurálitással, azonban mégis kész megszavazni az új választói törvényt, ha a kormány a kongrua s a katolikus autonómia ügyét rendezi.

Bosnyák küldöttség a királynál.

Budapest, okt. 30. (A „Torontál” ered. távirata.) Boszniából és Hercegovinából ma délelőtt dr. Dimitrievics Lázár vezetésével 18 tagu küldöttség érkezett Budapestre, amely holnap kihallgatáson tisztelegni fog a királynál.

A delegációk.

Budapest, okt. 30. (A „Torontál” eredeti távirata.) Az osztrák delegáció ma délelőtt Madeisky lovag elnöklésével teljes ülést tartott, amelyen a hadügyi költségvetést tárgyalta. Az ülés elején in-

terpellációk voltak, azután indult meg a vita a költségvetés fölött.

A magyar delegáció ma délután 3 órakor szintén tartott teljes ülést, amelyen az osztrák delegáció bizottságaitól érkezett üzeneteket vette át.

A delegátusok a csepelszigeti lőszergyárban.

Budapest, okt. 30. (A „Torontál” eredeti távirata.) A magyar és osztrák delegáció tagjai ma délelőtt kirándultak a Csepel-szigetre Weisz Manfréd ottani lőszergyárának megtekintésére. A kirándulók között volt Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter, Jekelfalussy Lajos honvédelmi-miniszter és Sztérenyi József államtitkár is, továbbá Hoffmann Hugó altábornagy, valamint a közös miniszteriumok képviselői. Délben 1 órakor a gyár igazgatósága ebédet adott a delegátusok tiszteletére.

A balkáni események.

Budapest, okt. 30. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Szentpétervárról sürgönyzik, Iswolszky orosz külügyminiszter tegnap kihallgatáson volt Péterhofban a cárnál. Utána a külügyminiszter meglátogatta a szentpétervári magyar-osztrák nagykövetet, akivel a nagykövet cári kihallgatásának elhalasztásáról beszélt.

Ugyane pétervári jelentés szerint Iswolszky külügyminiszter a tegnapi kihallgatáson a cártól engedélyt kapott, hogy a Dumában beszédet mondhasson, azzal a kikötéssel azonban, hogy a külföldi eseményekről csak titkos ülésen nyilatkozhatik.

Budapest, okt. 30. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Konstantinápolyból sürgönyzik, az ottani német nagykövet azon dolgozik, hogy megegyezést hozzon létre Törökország, valamint Magyarország és Ausztria között.

Budapest, okt. 30. (A „Torontál” eredeti távirata.) Szófiai távirat arról ad hírt, hogy a török kormány értesítette a bolgár kormányt, hogy a porta hajlandó a bolgár kormányval a tárgyalásokat közvetlenül folytatni.

Téli kikötő Ujvidéken.

Budapest, okt. 30. (A „Torontál” ered. távirata.) Ujvidék városa elhatározta, hogy kéri fogja a kormánytól, hogy Ujvidéken téli kikötő létesíttessék, és hogy a dunai mnditorok ott állomásozzanak.

Az upesti bankrablás.

Budapest, okt. 30. (A „Torontál” ered. távirata.) A Pesti Kereskedelmi Bank upesti fiókjától elrabolt pénzt az egyik rablónak, Antusovics Józsefnek vallomása alapján tényleg megtalálták a kerepesi erdőben a rabló által megjelölt helyen elásva. A pénzből csak kevés hiányzott, körülbelül annyi, amennyit a rablótól elvettek. A másik rabló, Pjaskowszky még mindig tagad.

Öngyilkos iparszövetkezeti igazgató.

Budapest, okt. 30. (A „Torontál” ered. távirata.) Czerni József fővárosi iparszövetkezeti igazgató ma agyonlötöte magát. Tettének okát határozottan nem tudni.

Határidő-üzenet.

Budapest, okt. 30. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai löszden déli zárlatkor a következő arakat jegyezték: Buza (április 1909.) . . . 24.84 — —
Rozs (áprilisra 1909.) . . . 20.64 — —
Zab (áprilisra 1909.) . . . 16.90 — —
Tengeri (áprilisra) . . . 15.06 — —

Felelős szerkesztő: SOMFAI JÁNOS.

Béret 30 sz. VÁROSI SZÍNHÁZ. 34. előadás.

Ma, pénteken, 1908. október hó 30-án:

A TAVASZ.

Operette 3 felvonásban. Írták: Lindau és Wilhelm.

Holnap, szombaton, 1908. évi október 31-én:

KUTYA VAN A KERTBEN.

Meghívó.

A TÖRÖKBECSEI TAKARÉKPÉNZTÁR

t. c. részvényesei tisztelettel meghívotnak az 1908. évi november hó 16-án,

hétfőn délután 3 órakor a takarékpénztár tanácstermében tartandó

rendkívüli közgyűlésre.*

Napirend:

1. Alapszabályok módosítása.		3. A vezérigazgató alapszabályszerű megválasztása.
2. A vezérigazgató fizetésének megápitása.		4. Nyugdíjszabályzat létesítése.

Kelt. Törökbecsén, 1908. évi október hó 30-án.

Az igazgatóság nevében:

Gara Izsó,

aligazgató.

* Minden részvényes, ki szavazatával élni kíván, tartozik a közgyűlés napjáig a nevére szóló — az esedékes szelvényekkel ellátott — részvényeit az igazgatóságnál letéteményezni.

987-1.1

327/1908. b. v. k. sz.

985-1.1

436/1908. sz. Nagybecskereki izr. hitk. előjáróságától.

Arverési hirdetmény.

A nagybecskereki kir. járásbíróóság 1908. évi 8052. számú végzésével megkeresett nagybecskereki kir. járásbíróóságnak 1908. évi V. 1200. számú végzése folytán dr. Stern Lázár javára 116 kor. 80 fill. tőkekövetelés és jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán 1908. évi szeptember hó 15-ik napján lefoglalt és 2498 koronára becsült ingóságokra az árverés elrendeltetvén, annak Németécskán 136. sz. a. d. u. 2 órakor, Románécskán 92. sz. a. d. u. 3 órakor, Románécskán 100. sz. a. d. u. 4 órakor leendő megtartására határidőül **f. évi nov. 19-ik napjára** kitételek, az 1908. évi V. 1200/2. sz. alatti kelt végzés alapján.

Az árverés alá kerülő ingóságok megjelölése: buza, lovak, gazdasági felszerelés.

Az árverés az 1908: XLI t.-c. 20. §-a értelmében még a következő foglaltalók részére is elrendeltetett: Voda Györgyné 506 kor., Vulkán Emil 45 kor., Csikola Petru 320 kor. 60 fill., dr. Obadeanu Pál 279 kor., Strelimuka Pál 1000 kor., Közgazd. Bank 150 és 100 kor., dr. Nagy Dezső 45 kor., Pastoral Takarékpénztár és Hitelszövetkezet 292 kor., 1600 kor., 372 kor. tőke s jár. kielégítésére.

Nagybecskerek, 1908. évi okt. 26.

Schmelz,

kir. bír. végrehajtó

8002/1908. sz.

A törökbecsei járás főszolgabírájától.

Pályázati hirdetmény.

Torontálvármegye törökbecsei járásához tartozó Karlova községben üresedésben levő s évi 840 korona fizetéssel javadalmazott községi **irnok állás** betöltése céljából pályázatot hirdetek.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy sajátkezűleg irt s kellően felszerelt kérvényüket hozzám **f. évi nov. 12-ig** terjeszszék be.

Törökbecse, 1908. évi október 20.

Dr. Csávós,

főszolgabíró.

955-3.3

Közgyűlés.

Az izr. hitközség képviselőtestülete **f. évi november 15-én d. e. 11 órakor** a hitközség irodájában

rendes közgyűlést

tart, melyre a t. c. tagok ezennel tisztelettel meghívotnak.

Napirend:

1. Az 1909. évi hitközségi költségvetés tárgyalása.
2. Az adókievető- és igazoló-bíróóságok megválasztása.
3. Netáni indítványok tárgyalása.

Nagybecskerek, az 1908. évi október hó 26-ik napján tartott előj. ülésből.

Az izr. hitközség előjárósága:

Löffler Jónás,
titkár.

Dr. Mangold,
elnök.

Megjegyzés. Az előjáróság által megállapított 1909. évi költségvetés a titkári hivatalban mindenki által szabadon megtekinthető. 989-1.1

RÁMPÁS

dr. Brájjer Lajos
= szőlőjéből.

Kapható: =
Zápolya-utca I. sz.
(a házmesternél).

822-x.31

MÉRLEGKÉPES

KÖNYVELŐ

elvállal olcsó díjazás mellett délutáni és esti órákra könyvelést és irodai munkákat.

Bővebb felvilágosítással e lap kiadóhivatala szolgál.

Az Arpád-utcai 637/15. sz. házban több kisebb és nagyobb

lakás

azonnal kiadó.

Tudakozódnai e lap kiadóhivatalában lehet.
766-x.33

Megfelelő gyakorlattal bíró,
magyarul és németül tudó

irnokot

mielőbbi belépésre keres

őzv. Guttmann Jakabné és Fia cég

Nagybecskereken.

983-1.1

GYÁROSOKNAK, KERESKEDŐKNEK ÉS IPAROSOKNAK SAJÁT ÉRDEKÜK,

hogy gyártmányaikat, áru- és iparcikkeiket mennél többet hirdessék. — A hirdetések 1900. évi július hó 1-je óta bélyegmentesek és annyira olcsók, hogy aki nem hirdet, az maga ellen vét.

HIRDETÉSEK FELVÉTELEK A „TORONTÁL” KIADÓHIVATALÁBAN.